

протеолітичними ферментами. Результати визначення перетравності білків травними ферментами *in vitro* дають можливість передбачати ступінь утилізації білків організмом. Варена ковбаса, рецептурним компонентом якої є суспензія ГМСК, характеризується низьким значенням перетравності пепсином і трипсином у порівнянні з контролем.

Исследована проблема использования ГМО в Украине. Проанализированы генно-инженерные подходы создания интенсивных технологий в пищевой промышленности.

The problem of the use of GMO is investigational in Ukraine. Gene-engineerings approaches of creation of intensive technologies are analysed in food industry.

Одержано 10.12.09

О.Г.Боднаров, доц., канд. філос. наук

Кіровоградський національний технічний університет

Методологія порівняльно-політичних досліджень

На основі порівняльної політології лежить метод порівняльного аналізу, з допомогою якого виявляються типічні і особливі риси тих або інших політичних явищ. Визначаються тенденції їх розвитку, розробляються варіанти, моделі перспективного характеру. Порівняння в світі політики має крупний масштаб і, на відміну від досліджень природи, не може бути абсолютним по своїм результатам, воно в значній мірі є умовним. Для того щоб бути об'єктивним, політичне порівняння повинно відповідати певним науково-методичним правилам, чітко сформульованим американськими політологами Д.Мангеймом і Р.Ричем.

По-перше, досліджувані питання повинні забезпечувати можливість порівняння реально існуючих параметрів, які піддаються порівнянню і являються для компаративіста першостепенною проблемою.

По-друге, всі використані в аналізі змінні величини повинні бути еквівалентною мірою понять для всіх досліджуваних політичних культур - це позбавляє від не точних оцінок або хоча б змінює їх величину.

По-третє, країни, які аналізують повинні мати культури, які піддаються порівнянню і лише в не значній мірі можуть вплинути на об'єктивність результатів.

По-четверте, нагляд і збір фактологічних матеріалів по кожній країні повинні носити незалежний характер. Перечисленні критерії використовуються в порівняльній політології вченими різних країн, в тому числі і російськими, або являються як би методологічними настановами порівняльних досліджень.

В пізнанні політики, політичного розвитку в масштабі людства принциповим являється вивчення всього спектра політичного різновиду, політичних систем, які по різному виражаються в різних країнах і регіонах, в різних народів, в не схожих соціально-економічних, історичних ситуаціях. Як правило дослідниками вибирається один з двох можливих варіантів об'єкта порівняльного аналізу: або політичні системи у

всій сукупності притаманній їм елементів, або окремі, але співпадаючі по змісту елементи політичних систем, такі як державні інститути, законодавчі структури, політичні партії, суспільно-політичні рухи, виборчі системи, механізми політичної соціалізації і т.і. Вибір об'єкта здебільшого визначає масштаб і основну направленість всього дослідження, але панування загального принципу залишається в будь-якому випадку випадку. На Заході такий підхід назвали «держава до держави», його використання стимулювало не тільки пізнання, але і «інтеграції суспільних інструментів і звичаї різних країн і регіонів».

Порівнювальний підхід активізував використання біхевіористського (поведінкового) і інституціонального наукових методів. Їх злиття в процесі вивчення соціально детермінованих систем забезпечило більш глибоке проникнення у суть політичних процесів у всіх країнах, успішне моделювання можливих змін і еволюцій різних політичних систем.

Надзвичайно широко обидва методи використовуються при вивченні взаємовідносин влади і суспільства, державних структур і окремих соціальних груп. Головну функцію при порівняльному підході виконує статистичний і систематичний методи дослідження, з допомогою яких виявляються, узагальнюються і структурізуються кількісні і якісні признаки політичних явищ. На їх основі їх порівняння присвоює потужну аргументацію, базу доведень, більш об'єктивний характер.

Взагалі методологія порівняльної політології користується великим арсеналом дослідницьких методів. З'явившись на основі метода порівняння суспільно-політичних явищ і процесів, порівняльна політологія в русі свого розвитку, проникаючи у всі більш важкі проблеми сучасного суспільства, розширила свою методологічну базу до рівня комплексної, багатомірної методології. Причому процес збагачення цієї методології продовжується за рахунок практичного використання всіх нових методів дослідження. Але при цьому порівняльний підхід залишається центральним, зміцнюючи різновидні методи в цільну методологію порівняльного дослідження.

Одержано 10.12.09